

TUKES
[kaivosasiat\(at\)tukes.fi](mailto:kaivosasiat(at)tukes.fi)

1.6.2016

Lausuntopyyntö kaivospiirihakemuksesta, KaivNro K8126, Hannukainen Mining Oy, Kolari

LAUSUNTO KAIVOSPIIRIHAKEMUKSESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on kuuluttanut Hannukainen Mining Oy:n kaivospiirihakemuksen. Kaivostoimintaa suunnitellaan Kolarin kuntaan kolmelle alueelle (Hannukainen, Keskiosa, Rautuvaara).

Asia on tullut vireille 22.12.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön Northland Mines Oy:n jättämällä hakemuksella, jota on päivitetty 28.3.2013. Northland Mines Oy:n konkurssipesän valtausalueet on siirretty Hannukainen Mining Oy:lle, joka on toimittanut kaivospiirihakemuksen päivityksen kaivosviranomaiselle 17.12.2015. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kuuluttaa ja aloittaa hakemuksen käsittelyn uudestaan.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio korostaa sitä, että Tornion-Muonionjoen kansainvälisen vesienhoitoalueen vesistöjen ekologisen ja kemiallisen tilan tavoitteet tulee huomioida kaivospiirin lupaharkinnassa. Lisäksi on syytä tarkoin ottaa huomioon, että lajistoperusteet Tornion-Muonionjoen ja Torne-Kalix-jokien kuulumiselle Natura2000-verkoston ovat erilaiset Suomessa ja Ruotsissa.

Tornionjoen lohi Ruotsissa on EU:n elinympäristödirektiivin 92/43/ETY alainen laji. Direktiivi määrää suotuisan suojelun tason säilyttämisen tai sen ennalleen saattamisen. Valtiolla on velvollisuus ryhtyä suojelutoimenpiteisiin, jos lajin tai kannan suojelutilanne ei ole enää suotuisa. Lohi on mainittu liitteessä II erityishuomiota vaativana lajina. Taimenen osalta kyseessä on ennalleen saattaminen, eli meritaimenen palauttaminen Tornionjoen vesistöön itseään ylläpitäviksi kannoiksi.

Tornion-Muonionjoki on koko Itämeren alueen tuottoisin luonnonvaraisen lohen lisääntymisalue. Vesistöalueen meritaimen- ja vaellussiikakannat ovat erittäin heikot. Molemmilla on suuri merkitys vesistön biologiselle monimuotoisuudelle ja kalastukselle. Taimenen suojelemiseksi voimassa on pyyntikielto. Tänä vuonna on aloitettu rajanylittävä hanke, jolla pyritään lisäämään tietoa vaellussiikasta.

Erityisesti Tornionjoen lohen merkitys ja arvo Tornionlaaksossa sekä Itämeren valtioiden kaupallisessa kalastuselinkeinossa on merkittävä. Tornionjoki ja sen vesistöalue on paikallisesti, alueellisesti sekä kansainvälisesti merkittävä ja kasvava ympärivuotinen kalastus- ja luontomatkailukohde.

Haaparannan kunta käyttää Tornionjokea raakavesilähteenään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio katsoo, että kaivospiirin perustamisella saattaa olla sellaisia merkittäviä rajanylittäviä vesistöön, ympäristöön ja rajaseudun muihin elinkeinoihin kohdistuvia vaikutuksia lyhyellä sekä pitkällä aikajänteellä, jotka kaivoshankkeen lupaharkinnassa tulee huomioida. Todennäköisesti ennen alueelle suunnitellun kaivostoiminnan lupakäsittelyä on tarve uudelle ympäristövaikutusten arvioinnille.

Näin ollen rajajokikomissio kehottaa kaivosviranomaista ottamaan rajajokisopimuksen 16-21§ mukaisesti Ruotsin mukaan kaivoshankkeen lupaprosessiin aikaisessa vaiheessa sekä huomiomaan sopimuksen määräykset 22§ mukaan hakemusasiakirjojen kielestä yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisten rajanylittävien vaikutusten johdosta.

Timo Jokelainen
puheenjohtaja

Johan Antti
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi
sihteeri

Viite Rajajokisopimus Suomen ja Ruotsin välillä 91/2010
http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2010/20100091/20100091_2